

Πρέπει δὴ καὶ μπρὸς τὴν δουλειά μας νὰ γίνουμε
πρόγονοι καὶ μεις...

— Εἶναι βρισιὰ αὐτὴ κατὰ τῆς ἱστορίας! παρα-
τηρεῖ ὁ ποιητής.

— Μιλᾶτε σὺν ποιητῇ, ἀπαντᾷ ὁ Ραμᾶς, μὰ
τὰ ἔθνη δὲ ζοῦνε μονάχα μὲ ποίηση!

— Τὰ ἔθνη ζοῦνε μονάχα μὲ ποίηση! φωνάζει
θυμωμένος ὁ κ. Μωρεάς, καὶ γυρίζοντας σὲ μένα
μὲ ρωτᾷ: Ἀπότομα, ἴσως γὰρ νὰ μὴ πεῖ περισ-
σότερα σὲ ζήτημα ποὺ φαινότανε πὼς τὸν ἐπειράζει:

— Καπνίζετε;

Τρόμαξα μὲ τὴν ἀπότομη ἐρώτηση, ἔτσι ὅπως
ἤμουν καρφωμένος στὴν κουβέντα.

— Κι αὐτὰ ποὺ γράφανε οἱ ἐφημερίδες πὼς εἴ-
πατε γιὰ τὴ γλώσσα;

— "Α! αὐτά!.. καὶ γέλασε.

— Τότε γιατί δὲν τὰ διαφεύδετε;

— Νὰ τὰ διαφεύσω;

"Ἄλλο γέλιο χαλαρησιμικώτατο. Κ' ὅποτε' ἀπὸ
λίγη ὥρα:

— Μὰ θαρρεῖτε πὼς ἤρθα δὴ γιὰ νὰ διαφεύδω
τὶς ἐφημερίδες; Κ' ἔπειτα, ποιά σημασία ἔχει μὴ
διάφηση; "Ακούστε τί ἔπαθα στὴ Γαλλία ὅταν ἔβγαλα
τὸν «Περιπατῆ ὑποσκηνητή» μου...

Καὶ μᾶς δηγήθηκε ἕνα χαριτωμένο ἀνέκδοτο
ποὺ ἦταν ἀρκετὸ νὰ μᾶς πείσει πὼς μὴ διάφηση
δὲν ἔχει καμιά σημασία ἀφοῦ ὁ κόσμος θὰ πιστεῦει
πάντα κείν' ποὺ πρωτοδιάβασε.

Τὴν ἄλλη μέρα ποὺ μ' ἀντάμωσε ὁ Ραμᾶς, μοῦ
εἶπε:

— Μαγεμένος εἶμαι μὲ τὴν γνωριμιὰ τοῦ Μω-
ρεάς!

— Κ' ἐρῶ τὸ ἴδιον!

Α. Τ.

Ὁ κ. Τ. δηγῆται: κά-τι περασμένο σὲ δύο στενὲς (!)
φιλενάδες.

— Πότε ἐγίνε αὐτὸ τὸ ἐπιστάδιο κύριε Θ.

— Μὰ, θὰ εἶναι καμιά εικοσαετία χρόνια ἴσως τὸ θυμώ-
σαστε.

— "Εγώ, καθόλου! ἡ κ. Β. πιθανόν.

— Ἐρεῖς, ὁ γιατρός κ. Ε. στὰ νεῖατα τοῦ ἔθους στὶς
Μούσες.

— Μὰ καὶ τώρα νομίζω δὲν κάνει ἄλλο παρὰ νὰ θύη...
καὶ νὰ πολὺ.

ἐφημερίδες.

Ὁ Περικλῆς. "Αφεῖστε τὰ σῆς παρακαλῶ, αὐτά. "Εχω
τόσον καιρὸ νὰ σῆς ἰδῶ...

Ὁ Κάρκια. Ἀλήθεια, κ. Περικλῆ, σωστὸν ἕνα χρόνο
ἔχουμε νὰ σῆς ἰδοῦμε. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ πέθανε ἡ μα-
καρίτισσα ἡ Μάρθα...

Ὁ Περικλῆς (ταραγμένος). Ὁ καιρὸς τρέχει γρήγορα...

Ὁ Κάρκια. Δὲν ξέρεις, Μάρθα. Καλὴτερα ποὺ δὲν ἤρ-
θες στὸν μνημόσυνο. Καὶ λείψανό νὰ εἴταν, δὲν θὰ εἴταν
τόση συγκίνηση. Καλὴ, ἡ θεὰ Ἐρὴν δὲν θὰνθέξει. Τὴν
πῆγαν λιποθυμισμένην σὲ ἀμάξι. Ἡ μαμὰ ἔμεινε σπῖτι
της ποὺ νὰ τὴν ἀφίσει μονάχη. Μοῦ λέει, ἰσὺ. Κάρκια,
εἶναι καιρὸς νὰ πᾶς πᾶς σπῖτι, ἡ Μάρθα εἶναι μόνη της
νὰ ὁ κ. Περικλῆς θὰ λάβει τὴν καλοσύνη νὰ σὲ συνοδέ-
ψει... (στὸν Περικλῆ). Δὲν εἴταν, ἀλήθεια, κ. Περικλῆ,
τρομερὴ ἡ συγκίνηση; Ὅλοι κλαίγαμε...

Ὁ Περικλῆς. Τρομερὴ...

Ὁ Λεάντρος (στὴ Κάρκια). Λοιπὸν:

Ὁ Κάρκια. Τί ἄλλο θέλεις;

Ὁ Λεάντρος. Εἴταν καὶ κόσμος;

Ὁ Κάρκια. Κόντεψε νὰ γιομίσῃ ἡ ἐκκλησίᾳ.

Ὁ Λεάντρος. Καὶ κλαίγαμε ὅλοι;

Ὁ Κάρκια. Ὅλοι βέβαια.

Ὁ Λεάντρος. Ὁ Ὁ Ἀριστείδης εἴταν;

Ὁ Κάρκια. Πῶς δὲν εἴταν.

ΜΗΔΕΙΑ*

Ποιητικὴ μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ
(Συνέχεια)
ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ: (μὲ τὰ παιδιὰ)
Δίσποινα, τὰ παιδιὰ σου ἔτοῦτα δὲν τὰ διώχνουν.
Πασίχαρη στὰ χέρια της τὰ δῶρα ἡ νύφη.
Τὰ ἐπῆρε κ' ἔτσι, τὰ μικρά σου, θὰ ἡσυχάσουν.

ΜΗΔΕΙΑ:

"Α!

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ:

Πῶς; τρέμεις τώρα ποὺ ἔλαβες ὅ,τι ἐπόθεις,
Καί, πισοτρέφοντας τὸ πρόσωπό σου ἐκείθε,
Χαρούμενη δὲ δέχεσαι τὰ ὅσα σοῦ λέγω;

ΜΗΔΕΙΑ:

"Αχ, ἄχ!

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ:

Τὰ λόγια μου μ' ἔτοῦτα δὲν ταιριάζουν!

ΜΗΔΕΙΑ:

Καὶ τρισκαλοῦμό μου!

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ:

Μήπως σοῦ ἔχω φέρει

"Αντὶς καλὴ κακὴ εἰδηση ξεγελασμένος;

ΜΗΔΕΙΑ:

Μοῦ εἶπες ὅ,τι ἔπρεπε νὰ εἰπῇς δὲ φταίς καθόλου.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ:

Πῶς λοιπὸν τὰ μάτια σου κλαίνε συννεφιασμένα;

ΜΗΔΕΙΑ:

Μεγάλῃ ἡ ἀνάγκη, γέροντα, μὲ βιάζει! ἔτοῦτα

Τὰ ἐφέρανε οἱ Θεοὶ κ' ἡ ἀσυλλογισιὰ μου (α)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ:

Θάρρος! καὶ τὰ παιδιὰ σου θὰ σὲ στείλουν χάτου (β)

ΜΗΔΕΙΑ:

Ἡ μαύρη ἐγὼ προήτερη; ἄλλους θὰ στείλω. (α)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ:

Δὲν εἶσκν ἡ πρώτη ποὺ ἔχωρίστης τὰ παιδιὰ σου!

Κ' ὑπομονὴ χρειάζεται σ' ὅ,τι μὲς εὐρη.

ΜΗΔΕΙΑ:

"Ἡ ἀρχὴ τοῦ σὲ 112 φύλλο τοῦ «Νουμά».

(α) Ἡ Μήδεια εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς παρακάτω στίχους
μιλεῖ μὲ διπλὸ νόημα.

—(β) Δηλ: στὴν πατρίδα τὸ λέει γιὰ τὸν ἄλλο στίχο.

(α) Ἄλλους θὰ στείλω: στὸν Ἄδην θὰ στείλω
ἐτούτους δηλαδὴ τὰ παιδιὰ μου.

Ὁ Λεάντρος. Κέκλαιγε κι αὐτός;

Ὁ Κάρκια. Αὐτὸς γιατί νὰ κλαίει;...

Ὁ Μάρθα (δυνατὰ καὶ νευρικὰ). Λεάντρε, κάθισε ἡ-
συχά. Κάρκια, ἄλλῃ ὥρα μᾶς τὰ λὲς ὅλα. Καλὰ τώρα λοι-
πὸν.

Ὁ Κάρκια. Τί ἐπαθες;

Ὁ Μάρθα. (τὸ ἴδιο). Σώπαινε λοιπὸν... σώπαινε!

Ὁ Κάρκια. Μὰ τί ἔχεις; Θέλεις νὰ σοῦ φέρω τὸ
κάλλι;

Ὁ Μάρθα(στὸν Περικλῆ, πάντα ταραγμένη, χωρὶς νὰ
προσέχει στὴν Κάρκια). Ἀλήθεια, κ. Περικλῆ, πείτε μας
μερικὰ τοῦ Πολέμου;

Ὁ Περικλῆς. Καλὴτερα, ματμαζεῖ, νὰν τὰ ξεχάσουμε
ὁλόκληρα.

Ὁ Λεάντρος (ἐρχεται κοντὰ του). Πολεμήσατε
κίεῖς, κ. Περικλῆ;...

Ὁ Κάρκια. Δὲν τό ξέρεις τάχα; Τόσες φορές δὲν τὰ
εἶπαμε σὸ τραπέζι; Ὁ κ. Περικλῆς εἴταν ἐθελοντὴς στὰ
Δελέρια κ' ὕστερα στὸ Βελεστίνο μὲ τὸ Σμολέσκη καὶ πο-
λέμησέ γενναῖα.

Ὁ Λεάντρος. Σκοτώσατε τὸ λοιπὸν πολλούς; (μ'
ἀπορία).

Ὁ Κάρκια. Οὐ, ἀνοησίς λές...

Ὁ Μάρθα. Πῶς εἶναι ἡ συγκίνηση τοῦ πολέμου, κ'
Περικλῆ;

ΜΗΔΕΙΑ:

Ναί ἔτσι θὰ κάνω. Πήγαινε σὸ σπῖτι τόρα

Καὶ τῶν παιδιῶν ἐτοίμασε τὸ ταχυτικό τους.

(Ὁ Παιδαγωγὸς φεύγει μόνος του)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΜΗΔΕΙΑ:

Παιδάκια μου ὦ παιδάκια μου! λοιπὸν εὐρήνη

Γιὰ σῆς πατρίδα καὶ τὸ σπῖτι ποὺ τὰ δύο σας.

Μονάχη ἐμὲν' ἀφίνοντας δυστυχισμένη,

Παντοτενὰ θὰ μέινετε χωρὶς μητέρα!

Κ' ἐγὼ θὰ φύγω ἀποδιωγμένη σ' ἄλλους τόπους

Πρὶν σῆς χερῶ καὶ σῆς ἰδῶ τρισυτυχισμένα

Νὰ μοῦ μεγαλώσετε, πρὶν νὰ σῆς στολίσω

Γαμπροὺς μὲ τίς νυφουλὲς σας καὶ πρὶν σῆς στρώσω

Τὸ ξυνοφικὸ κρεβάτι σας καὶ τίς λαμπάδες

Τοῦ γάμου σας περήρανα κρατήσω! Ἡ μαύρη,

"Ὡ τί παθαίνω ἀπὸ τὸ πείσμα τῆς ὀργῆς μου!

Μάταια λοιπὸν σῆς μοσχανάθρεψα, παιδιὰ μου,

Μάταια ἐταλαιπωρήθηκα βρασανισμένη

Τόσο, ὕστερ' ἀπ' τοῦ γεννητοῦ τοὺς τόσους πόνους!

Ἀλήθεια ἡ ἔρμη εἶχε σὲ σῆς πολλὰς ἐλπίδες

Νὰ μὲ γεροκομήσετε, καὶ σὺν παθῶν

Τὰ χέρια σας νὰ μὲ στολίσουνε, ὅπως ὅλοι

Τὸ ἐπιθυμοῦνε! Μὰ ὅλες μου οἱ γλυκὲς ἐλπίδες

Πᾶνε πλὴν τώρα! Χωρισμένη ἀπὸ τὰ δύο σας,

Μαύρη καὶ θλιβερὴ ζωὴ ἐγὼ θὰ περάσω,

Καὶ σῆς μὲ τὰ γλυκὰ ματάκια σας, μαννούλα

Δὲ θὰ ξαναἰδῆτε πλὴν στὴ ζωὴ τὴν ἄλλη! | α |

"Αχ γιατί, παιδάκια μου, μὲ κοιτάζετε ἔτσι;

Γιατὶ ἔτσι μοῦ γελᾶτε τὸ ὑστερὸ σας γέλι;

"Ὡχ τί νὰ κάνω; ἐλιγοκάρδισα, γυναικίς,

Σὺν εἶδα τῶν παιδιῶν τὰ πρόσχαρα ματάκια:

Ποτέ δὲ θὰ τολμήσω "Ὅ,τι κακὸ ἀπ' τὸ νοῦ μου

Στὸν ἄνεμο! Κ' ἐγὼ θὰ πάρω τὰ παιδιὰ μου

Νὰ φύγω ἐδῶθε. Ποιὰ μου ἡ ἀνάγκη νὰν τὰ βλάψω

Ἀφοῦ, γιὰ νὰ πικράνω τὸν πατέρα, ἡ ἴδια

Διπλὰ θὰ πικραθῶ! Ποτέ! μακρὰ ἀπ' τὸ νοῦ μου!..

Μὰ εἶνε σωστὸ νὰ θλίβουμαι; Νάφθω θείω

Τοὺς ἐχθρούς μου ἀπείραχτους νὰ μ' ἀναγκάσουν;

Μακρὰ μου ὁ φόβος; τί ὅλα μου τὰ λόγια ἔτοῦτα

(β) Ὁ Ἄδης.

(α) Στὸν κάτω κόσμο ἐσεῖς ἂ θῶ αὐτὰς θὰ μὲ ξαναἰ-
δῆτε κολασμένη παῖδοφόνισσα μὰ τὰ παιδιὰ αὐτῇ
ζωῇ τὴν ἄλλη» ἐννοοῦν, στὴ ζωὴ ποὺ θὰ κάνουν σὸ πα-
λάτι μὲ τὸν πατέρα.

Ὁ Περικλῆς. Ὅσο γι' αὐτό, εἶναι μεγάλη.

Ὁ Μάρθα. Πῶς θὰ ἤθελα νὰ τὴν αἰστανόμουν!

Ὁ Κάρκια. Σώπα, καλέ, φρίκη εἶναι ὁ πόλεμος.

Ὁ Λεάντρος. Πότες νὰ μεγαλώσω καὶ νὰ ἰδεῖς..

Ὁ Μάρθα. Γιομίσσατε κ' οἱ δύο σας ἀνοησίς τὸν
κόσμο σήμερα...

Ὁ Λεάντρος. Γιατὶ; τί εἶπα ἐγώ;

Ὁ Μάρθα. Σώπα πιά, καημένα. Πήγαινε! θάνησχε! ἡ
μύνα σου μέσα. Δὲ θὰ διαβάσεις τὰ μαθήματά σου;
(Στὸν Περικλῆ). Μὰ τί εἶδους συγκίνηση εἶναι αὐτὴ τοῦ
πολέμου;

Ὁ Περικλῆς. Φυσικὰ ἰδιαιτέρη ὀλοσδιόλου οὔτε τῇ
φαντάζομουν ἔτσι προήτερα καὶ τόρα τί νὰ σῆς πῶ; τῇ
νυσταγῶ ὀλοένα.

Ὁ Μάρθα. Θὰ εἶναι ὠραῖο πρᾶμα οἱ μπόμπες, ἡ
βουή, τὰ κουφάρια... Πῶς θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἔρχονταν ἔτσι
μιὰ σφαῖρα στὸν πόλεμο. Τὸ ὠραιότερο πρᾶμα στὸν κό-
σμον εἶναι νὰ σκοτώνεσαι κανεὶς στὸν πόλεμο..

Ὁ Κάρκια. (διακρίνοντας μὲ μικρὸ γέλιο). Ἡ καλο-
γρεῖτσα πάλι (σηκώνεται). Μὲ συχωρεῖτε ἰμένα, κ. Περ-
ικλῆ μὴ στείγῃ. (φεύγει).

(Ἀκολουθεῖ)

Τὰ συμποντικὰ δειλόκαρδη μὲ δείχνουν...
 Ἐμπρός, παιδιά, στὸ σπίτι ἐμπάτε* καὶ ἂν κανένας
 Παράνομο θάρρει νὰ ἰδῇ τὰ θυμάτ' μου
 Ἄς φύγῃ ἐγὼ τὸ χέρι μου δι' θά ντροπιάσω !...
 Ποτὶ ὦ ποτέ, καρδιά, (6) τέτοιο κακὸ μὴν κάνης.
 Λυπήσου τὰ, ὦ μαζορόμοιρη, κ' εἶνε παιδιά σου.
 Μαζί μας σὺν ἔρθουν καὶ σὺ χροῖ θὰν τῶχης...
 Μὰ τοῦ Ἀδῆ τοὺς αἰμόχαρους θεούς, ποτές μου
 Δὲν θὰν τάρῃσω οἱ ἐχθροὶ μου καταφρονεμένα
 Νὰ μοῦ τὰ σκοτώσουνε : Δίχως ἄλλο βέβαια
 Θὰ μοῦ πεθάνουν* τότε ἀφοῦ εἶν' ἀνάγκη πάσα,
 Ἄς τὰ σκοτώσω ἐγὼ ποὺ τῶχ' γεννημένα.
 Κι οὔτε στὸ χέρι μου εἶνε πλιὸ νὰν τ' ἀποφύγῃ !
 Ἐρῶ καλὰ* στήν κόμη της τὸρὰ τὸ στεφάνι
 Φορεῖ καὶ μέσ' στοὺς πέπλους μου ἡ Βασιλοπούλα
 Χάνεται, ἡ νύφη* μὰ κ' ἐγὼ θὲ νὰ τραβήξω
 Δύστυχο δρόμο καὶ θὰ σταίλω ἑτοῦτ' ἀκόμη
 Σὲ δρόμο τρισευρότερ' — ὅμως σὺν παιδιά μου
 Νὰν τ' ἀποχαιρετήσω θέλω πρὶν μοῦ φύγουν !
 Δόστε τῆς μητερούλας σας δόστε, παιδιά μου,
 Τὸ δεξιὸ χεράκι νὰ φιλήσῃ. Ὁ χέρι
 Τρισευχρημένο μου. ὦ τρισευχρημένες
 Ψυχούλες μου καὶ πλασματάκια μου πανώρια,
 Εἴθε, νὰ ζῆτ' εὐτυχισμένα — Μὰ ἐκεί κ' ἄ τ ο υ .
 Γιατί ὅλ' ἀπάνου ἰδῶ ὁ πατέρας σας τ' ἀπῆρε...
 Ὡ ἐσὶς γλυκὲς μου ἀγκάλες, τρυφερά μου χάρδια
 Κι ἀναπνοὲς γλυκύτατες τῶν παιδιῶν μου, ἐμπάτε
 Ἐμπάτε μέσ'... (Ἐνῶ φεύγουν)

Δὲν κρατῶ πλιὸ νὰν τὰ βλέπω,
 Γιατί μὲ λυώνει ὁ πόνος τους. Καὶ νοιώθει ὁ νοῦς μου
 Ποιὸ φριχτότατο κακὸ μέλλω νὰ κάνω,
 Μὰ εἶνε δυνατότερος ἀπ' τοὺς στοχασμούς μου
 Ὁ θυμὸς μου — ἡ ἀφορμὴ τῶν κακῶν τοῦ ἀνθρώπου!

(Ἀκολουθεῖ)

(3) Καρδιά ἐξήγησα τὸ «Θυμέ». Θαρρῶ εἶνε σωστό-
 τερο ἀπὸ ὀργή: Θυμός=ὀργή, ψυχή, καρδιά.—

—Τοῦ Δ. ἡ γυναῖκα εἶναι ἀγγελόυδι σωστό, μόνο τὰ
 φτερά της λείπουν.

—Ἐχεις λάθος ἀπεναντίας. Τότε πῶς πετάει.. ἀπὸ
 μιὰ σ' ἄλλη ἰσχυαλιά;

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΠΕΡΙ ΓΛΩΣΣΗΣ ΣΚΙΑΣ,

Καὶ ἂν ἐπρόσεχε ὁ κ. Χατζηδάκις ἐκεῖ ποὺ μι-
 λᾷ ὁ Πάουλ γιὰ τὴ μεσαιωνικὴ λατινικὴ ποὺ τὴν
 ἐρῶμεν «γλῶσσαν κοινὴν γραφομένην», ἂν ἐπρόσεχε
 μόνο σ' αὐτὸ ὅτι μιλάει καὶ γιὰ τὴ μεσαιωνικὴ λα-
 τινικὴ ὁ γερμανὸς γλωσσολόγος, χωρὶς νὰναι ἀ-
 νάγκη νὰ κάνει τοὺς συλλογισμούς ποὺ διαβάσατε
 πρὶν, ἀπ' αὐτὸ καὶ μόνον, ὅτι μιλάει ὁ Πάουλ καὶ
 γιὰ τὴ μεσαιωνικὴ λατινικὴ, ποὺ κάθε ἄλλο εἴτανε
 παρὰ σωστή, θάβλεπε ὁ κ. Χατζηδάκις ὅτι καμιά,
 ἀπολύτως καμιά σχέση μὲ τὸ ζήτημα δὲν ἔχουν
 ὅσα στὸ κεφάλαιο αὐτὸ γράφει ὁ Πάουλ γιὰ νὰ
 μὴν τὰ καταλάβει ὁ κ. Σκιας ποὺ γιὰ τὸ βιβλίον

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στὸ 118 φύλλο τοῦ «Νοῦμα»

ΑΓΝΩΣΤΗ ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ
ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΑΣ

Τὴν ἴδια βδομάδα — ποὺ ὁ τρανὸς Πάλλης μὰς
 χάριξε στὴ λαβέντικη γλῶσσα μεταφρασμένη τοῦ
 Μαιωνίδου τὴν Ἰλιάδα, τὴν ἴδια βδομάδα εὗρηκα
 κ' ἐγὼ ἐρευνῶντας τὰ χειρόγραφα κωντικὰ τοῦ Με-
 γάλου Σπηλαίου καὶ συντάζοντας τὸν κατάλογό
 τους μιὰ ἀγνωστὴ ὡς τὴν παρὰφραση τῆς ἑκαου-
 στῆς ἐποποιίας. Δὲν εἶναι τῶν παραφραστῶν ποὺ
 ξέρουμε ὡς τὴν. Εἶναι ὁλωσθιδίου καινούργιο
 πρᾶγμα σὲ μιὰ καθαρεύουσα ἐμμετρὴ γλῶσσα μὲ
 πολὺ λαθιασμένους ἀνομοιοκατάληκτους στίχους.
 Λυπᾶμαι κατὰκαρδὰ ποὺ σὰ βιάζομαι δὲν μπό-
 ρεσα νὰ ἐξεσηκώσω ἀρκετοὺς στίχους ὥστε νὰ τοὺς
 δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ δείμα.

Ὁ Κωντικὸς αὐτῆς τῆς παρὰφρασης, εἶνε σὲ
 χαρτὶ τιλιπνὸ, ἔχει διάστασις 0,164 X 0,225 καὶ
 φύλλα 249. Στὴν ἀρχὴ λείπουν ὡς 72 λογαριθμῶ
 φύλλα, σὰ ὅποια ἦσαν οἱ τέσσαρες πρῶτες ραψω-
 δίες καὶ κομμάτι τῆς πέμπτης. Στὸ τέλος τοῦ κει-
 μένου, φ. 249α, διαβάζουμε : 1787 μαρτίου —
 4-.....» εὐρεθεῖσαι ἐν γωνίᾳ ποὺ καὶ ἐν παραβύθῳ
 κειμένη — ἡ παρούσα θαυμασιωτάτη παρὰφρασις, τῆς
 τοῦ ὁμήρου Ἰλιάδος, ἀντεγραφέθῃ βιβαί χεὶρὶ πρὸς
 ὁφέ-λειαν τῶν ἐντυγχανόντων, παρὰ ἰωάννη μο-να-
 χοῦ, τοῦ ἐκ τῆς Κρήτης. Οἱμοὶ μὴν ποιεῖτε — πρὸς
 κ(ύριον) οἱ ἐντυγχάνοντες δέομαι.

Χεῖρ γὰρ θυεῖσα, τοῦ γράψαντος ὀλεῖται,
 γραφὴ δ' αἰῶνι, τῷδε συμπαραμένει :

Εὐρέθη δὲ ἐν τῇ βασιλευσούσῃ τῶν πόλεων, ἐν τῇ
 βι-βλιοθήκῃ τοῦ πανιερωτάτου ἀγίου ἐφέσου Κυ-
 ρίου σαμουήλ :

Στὴν κατάταξιν ἔδωκα στὸ χειρόγραφο αὐτὸ
 ἀριθμὸ 54.

Ἀθήνα 26.10.1904.

ΝΙΚΟΣ ΒΕΗΣ

ΤΟ ΣΥΜΠΕΘΕΡΙΚΟ

(Καρπενίσιον τῆς Εὐρυτανίας)

Εἶχαν ἔρθῃ μιὰ φορὰ πᾶνε χρόνια καὶ χρόνια
 συμπέθεροι ἀπὸ τὸ Στένωμα νὰ πάρουν μιὰ νύφη
 ἀπὸ τὸ Καρπενίσι. Ἡ νύφη ἦταν ἀρφανή, θυγατέρα
 μιᾶς φτωχῆς χήρας, ἀλλὰ διαστρεμμένη καὶ ἀχά-

ριστη. Εὐρέθησαν σύμφωνοι μὲ τὸ γαμπρὸ, καὶ ἂν
 νάγκασαν τὴ δύστυχημένη τὴ μάνα της νὰ τοὺς
 δώσῃ ὅτι εἶχε καὶ δὲν εἶχε προικιά. Ἠῆσαν ὅλα τὰ
 πρᾶγματα τοῦ σπιτιοῦ, τὰ χαλκώματα καὶ τὴ γίδα ἀ-
 κόμη. Ἐγιναν τὰ στεφανώματα τὴν Κυριακὴ τοῦ Θω-
 μά καὶ ξεκίνησε τὸ συμπεθερικὸ ὅλο γιὰ τὸ χωριὸ τοῦ
 γαμπροῦ, μπροστὰ ὁ γαμπρὸς κ' ἡ νύφη καθάλλα σὲ
 μουλάρια στολισμένα μὲ λουλουδία καὶ χρωματισταῖς
 κορδέλλαις, ἔπειτα οἱ συμπέθεροι μὲ τῶν κατὰ τὴν
 ἡλικία τους, πρῶτοι οἱ γεροντότεροι, ἀπὸ πίσω οἱ
 μικρότεροι καὶ ὕστερα τὰ μουλάρια μὲ τὰ προικιά,
 τὰ τρώματα, τὰ πιάτα, τὰ πατήρια. Ἐκεῖ ἔτ' ὁ
 δρόμος, προτοῦ ν' ἀρχίσῃ ὁ μεγάλος ἀνέφορος, ἡ ἀ-
 πονή νύφη θυμῆθη πῶς εἶχαν ἀφήσῃ ὅτῃς μάνας
 της μιὰ κλώσσα μὲ τὰ κλωσσόπουλα. Ἔστειλε λοι-
 πὸν κοπέλλιν νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ τὴν φέρῃ. Ἡ
 χήρα ἡ μάνα της, σὺν εἶδεν πῶς ἤθελαν νὰ τῆς
 πάρουν ὡς καὶ τὴν κλώσσα, δὲν ἐκρατήθη. Ἠῆρ
 τὴν κλώσσα, λέγει μὲ θυμὸ, καὶ πάγαινές τους τῇ.
 Καὶ ἀπὸ τὰ βράχια τῆς ψυχῆς της τοὺς καταράσσε-
 κε. «Θέ μου, εἶπε, πέτραις καὶ λιθάρις νὰ γίνουν
 ὅλοι !» Καὶ ἔπιασε ἡ κατὰρα τῆς κ' ἐμαρμάρωσαν
 ὅλοι, καὶ φαίνονται ἀκόμη ἐπὶ Βελούχι, ὡς μιὰ
 μισητὴ ὥρα μακριὰ ἀπὸ τὸ Καρπενίσι, ἐπὶ μέρος ποῦ
 τὸ λέν Συμπεθερικὸ. Ἐκεῖ δείχνουν οἱ βράχοι ὅλο
 τὸ συμπεθερικὸ κατὰ σειρά καθὼς ἀνέβαινε τὸν ἀνέ-
 φορο γι' αὐτὸ κ' οἱ τελευταῖοι εἶναι μικρότεροι,
 ἐπειδὴ, ἀποπίσω ἐπήγαιναν οἱ νεώτεροι συμπέθεροι
 καὶ τὰ παιδιά.

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Η ΣΕΛΗΝΗ

(Ἀθήναι)

Ὁ ἥλιος παντρεύτη τὴ Σελήνη. Τὴν πῆρε
 γυναῖκα καὶ τὴν ἀγαποῦσε, καὶ τὴν ζήλευε παρα-
 πολύ. Γιὰ τοῦτο, ὅσο ἦτον ὁ ἥλιος ἐπὶ τὸ σπῆτι,
 ἡ Σελήνη δὲν ἐφαίνετο, ἀλλ' ἔμενε κρυμμένη.

Ἦθελε ὅμως νὰ ἐβγῇ καὶ αὐτὴ κομματάκι ἐξω,
 καὶ τήρχε ποτε θὰ βγῇ ὁ ἄντρας της, γιατί
 ἦταν κυνηγός, καὶ πήγαινε καθημέρα ἐπὶ τὸ κυνήγι.
 Ὅταν πέραγε ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὰ βουνά, ἄμα
 δὲν ἄκουγε τὰ βήματά του, κύτταζε μπαπουλω-
 μένη ὡς τὰ μάτια ποτε θὰ βγῇ. Ἀν ἔβλεπε τὴν
 ἀκολουθία του, τοῖς ἀχτίνες, ἔμενε σκεπασμένη
 ἄμα ἐχάανετο καὶ ὁ τελευταῖος ἀπὸ τὴν ἀκολουθία
 τοῦ ἀνδρός της, ἔβγανε τὸ πρόσωπό της καὶ ἐχαι-
 ρόταν τὸν κόσμον. Ἀμα πάλιν ἔβλεπε ἀπὸ τὰ βουνά
 τὴν ἀκολουθία ἐπὶ τὴν ἀνατολή, ἔμπαινε μέσ' αὐτήν.
 Ἔτσι ζοῦσε πάντα καλὰ μὲ τὸν ἄντρα της.

του μιλοῦμε, καὶ ποὺ πρέπει γι' αὐτὸ νὰ κλείσουμε
 τίς «Γλωσσολογικὰς μελέτας» τοῦ κ. Χατζηδάκι,
 καὶ τὴ μεγάλη παρένθεση ποὺ ἀνοίξαμε, ἀνα-
 λαμβάνοντας τὸν ἐν ἀρχῇ μίτον, ὅθενπερ αὐτὸν
 εἰάσαμεν. Πρὶν ὅμως, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς
 ἀκοιῆς γλώσσης καὶ τῆς μεσαιωνικῆς λατι-
 νικῆς, ἀξίζει νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι ὁ Πάουλ
 λέει γιὰ τὴν τελευταία πῶς μιλοῦσαν κίβλας ἀπὸ
 τοὺς γραμματισμένους τῆς ἐποχῆς. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν
 τὸ λογαριάζει, λέει, γιατί τὸ σωστὸ γιὰ τὴ μεσ-
 λατινικὴ δὲν εἴτανε σωστὸ ἐπειδὴ λεγότανε, ἀλλὰ
 λεγόταν ἐπειδὴ σωστὸ εἴτανε. Τὰ ἴδια τῆς κα-
 θαρεύουσας. Κι ὅμως μὲ τὸν Πάουλ ὁ κ. Σκιας
 ἐγῆκε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν καθαρεύουσα.

Λέγαμε λοιπὸν ὅτι ὁ Πάουλ ἐπῆρε στὸ λακμὸ
 τοῦ τὸν κ. Σκιας. Διάβασε ὁ τελευταῖος ὅσα γράφει
 ἐπὶ τῇ ἀρχῇ γιὰ «τὴν σκηνηκὴν γερμανικὴν» (*) ὅτι δηλ.
 «εἶναι καθαρὰ πρόβληψις ἂν ἀναφέρεται πρὸς ἡμῖν
 (τοῖς Γερμανοῖς) ὁρισμένους τοῖς ὅπως ἐν ᾧ δῆθεν
 διμυλεῖται ἡ καθαρὴ γερμανικὴ Γερμανική. Ἀλλ' ὅμως ἡ
 πρότυπος γλῶσσα δι' ἡμᾶς εἶναι μᾶλλον ἡ ἐν τῷ
 θεάτρῳ ἐν τῷ σοφιστῷ δράματι συνηθιζομένη...»,
 εἶδε πῶς πουθενὰ δὲ μιλιέται ἡ καθαρὴ γερ-
 μανική, ἐχάρη γὰρ ἡν μεγάλην σφόδρα καὶ βεβαι-
 αστεύεται ἐκ τῆς χάρις, — κ' ἡ καθαρεύουσα πουθενὰ
 δὲ μιλιέται, στοχάστηκε εἶναι λοιπὸν διάλεκτος
 καὶ δὴ ἡ ἐπικρατεστέρα, καθὼς καὶ ἡ καθαρὴ γερ-
 μανική. Κρίμα ποὺ δὲν πρόσθετε καὶ τὸ ὑπερ-
 θετικὸ καθαρὴ γερμανική γιατί ἔτσι θὰ ὀρίζε καὶ ποιά
 καθαρεύουσα εἶναι ἡ ὀδίαλεκτος ἡ φυσικὴ καὶ ἡ ἁ-
 θροῖσκε βέβαια πῶς εἶναι ἡ καθαρὴ γερμανικὴ τοῦ Θ. Λι-
 βαδζ, τοῦ Βελέττα καὶ τοῦ Ι. Οἰκονομίδου. Ἀν
 ὅμως ὁ κ. Σκιας δὲν παρανοοῦσε τὰ λόγια τοῦ
 Πάουλ, θάβλεπε πῶς γιὰ τὴν προφορὰ τῆς Γερ-
 μανικῆς, ὅχι γιὰ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν
 καὶ τὸ λεχτικόν, μιλάει σ' αὐτὸ τὸ μέρος ὁ γερμα-
 νὸς γλωσσολόγος. Τὸ νόημα μ' ἄλλα λόγια τῆς
 «μικρυρίας» τοῦ Πάουλ εἶναι τὸδε: «ἡ πρότυπος
 γερμανικὴ προφορὰ εἶναι ἡ συνηθιζομένη ἐν τῷ
 θεάτρῳ οἰδεῖς δ' ὁρισμένους τοῖς ὅπως ὑπάρχει, ἐνῶ
 τῆς καθαρὴ γερμανικῆς προφορᾶς ἐστὶν ἀ-
 κοῦσαι». Καὶ προχωρώντας ὁ Πάουλ, ἀφοῦ ἐξηγεῖ
 γιατί τοῦ θεάτρου ἡ προφορὰ εἶναι ἡ «πρότυπος»,
 λέει παστρικά ὅτι τᾶλλα — γραμματικὴ, σύνταξις,
 λεχτικόν, πλέξιμο λόγου, ὅλα — ὁ συγγενφάξ τὰ
 ὀρίξει. Νὰ τί θὰ πεί νὰ εἶναι κανεὶς σοφός. Σὲ ἀ-
 ναγκάζει σὰ καλὰ καθοῦμενα νὰ ἐξηγᾷς τὸν Πά-
 οῦλ, σὰ νὰ εἴταν Ἡράκλειτος ὁ Πάουλ, ἢ Ἐγεί-

(*) Σελ. 69 σημ. 1 τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Σκιας.